
Vyjádření občanského spolku Arnika k programovému prohlášení Pirátské strany, hnutí Praha sobě a koalice TOP 09 a Starostové a nezávislí ve spolupráci s KDU-ČSL pro vedení hlavního města Prahy

Programové prohlášení nové vládnoucí koalice vyjadřuje společnou snahu učinit z Prahy moderní město. Klade důraz na otevřenost magistrátu, na jasná pravidla a na účast veřejnosti v rozhodování. Vítáme snahu nových představitelů Prahy odstranit překážky, které dnes komplikují celkový rozvoj hlavního města. Některým formulacím by ale prospělo, pokud by je politikové upřesnili nebo rozšířili. Chyby v řízení Prahy, ke kterým už dříve došlo, jsou totiž mnohdy velmi významné a nelze je vyřešit jednoduše. Patří mezi ně, z hlediska územního rozvoje, například způsob přípravy Metropolitního plánu, nesystematické a příliš časté změny územního plánu na úkor veřejných zájmů, netransparentní rozhodování o území a nedostatečná ochrana zájmů Pražanů (jako např. i ochrana zdraví) během tohoto rozhodování.

Arnika se dlouhodobě zaměřuje na to, aby se Praha stala příjemným městem pro život. Před první zasedáním nového zastupitelstva proto považujeme za nezbytné se vyjádřit k těm bodům prohlášení, které se týkají územního plánování a fungování veřejné správy jako služby občanům – jsou to jedny z klíčových oblastí, které kvalitu života zásadně ovlivňují.

Rádi se kdykoli sejdeme se zastupitelkami a zastupiteli a nabídneme naše odborné znalosti a zkušenosti tak, abychom byli nápomocni realizaci programového prohlášení. Můžeme přispět zejména v oblasti územního plánování a smluv s investory. Oběma tématům se dlouhodobě věnujeme a spolupracujeme na nich s odborníky, městskými částmi, místními spolky i širokou veřejností – pražskými obyvateli a voliči.

Metropolitní plán

Jednou z hlavních výzev, se kterou se noví zastupitelé budou dříve či později potýkat, je zděděný návrh Metropolitního plánu. Je natolik problematický, že si vyžádá mnoho další práce. V prohlášení se uvádí: *“Budeme podporovat co nejrychlejší projednání Metropolitního plánu. Na základě vyhodnocení připomínek a vyřešení rozporů zajistíme úpravu návrhu Metropolitního plánu.”* Vzhledem k charakteru zejm. zásadních připomínek městských částí, ale i veřejnosti a pravděpodobně i stanovisek dotčených orgánů, znamená vypořádání připomínek radikální přepracování Metropolitního plánu.

Věříme, že prohlášení hovoří o skutečném respektování připomínek, nikoli pouze o formálním vypořádání. Takový postup by totiž vedl k fatálním důsledkům - Praha by se dokonce mohla ocitnout bez stavební regulace. Hlavní město nutně potřebuje kvalitní územní plán a je nezbytné učinit všechny kroky, které k tomuto cíli povedou, tj. především podstatně přepracovat návrh Metropolitního plánu ve spolupráci s různými odborníky a městskými částmi, nikoli jen v úzkém kruhu architektů Institutu plánování a rozvoje.

Chybějící regulační plány

V programovém prohlášení se uvádí: *“Dále budeme podporovat aktualizaci Zásad územního rozvoje hl. m. Prahy, stejně jako přípravu a projednání podrobnější územně plánovací dokumentace.”* Vzhledem k tomu, že podrobnější dokumentací jsou regulační plány, chybí v prohlášení způsob řešení tohoto úkolu. Metropolitní plán s nimi nepočítá, což je jeden z jeho zásadních nedostatků. Z prohlášení není jasné, zda se bude Metropolitní plán v tomto smyslu měnit nebo jak jinak má být požadavek na podrobnější regulaci území naplněn.

Stejný problém se týká uvolnění výstavby na brownfieldech. Bez regulačních plánů dojde k divoké zástavbě bez toho, že by město mělo silnou pozici pro vyjednávání s developery o těch nejcennějších územích, které ještě může ovlivnit. Právě regulační plány totiž mohou přesně určit, jak bude nová čtvrť vypadat a jaké limity musí investoři respektovat. Regulační plány umožní, aby byla realizována potřebná občanská vybavenost a aby se z dnešních brownfieldů stala místa nejen s rezidenční, komerční nebo administrativní zástavbou, ale také kvalitní veřejný prostor, kde budou Pražané rádi trávit svůj čas.

Nastavení jasných pravidel pro investory

Tento bod programu nelze než přivítat. Vážíme si snahy řešit neutěšenou situaci, kdy investoři využívají infrastrukturu a neinvestují nic do veřejné vybavenosti. Výstavba v Praze musí fungovat na principu *“developer platí”*, musí být postavena na společenské odpovědnosti velkých firem. Náklady na podnikání soukromých subjektů nemohou nadále nést jenom veřejné rozpočty a smlouvy o územním rozvoji jsou v této situaci vhodným nástrojem. Praha jednoznačně potřebuje mít jasná pravidla pro toto vyjednávání, proto je důležité vypracovat i kvalitní metodiku, o které se prohlášení také zmiňuje.

Nová podoba Ozvučné desky a konzultace s odborníky

Vítáme nový přístup k rozvoji města. Souhlasíme s tím, že se závažné otázky mají diskutovat

na otevřené platformě za účasti co nejširšího spektra odborníků. O Praze by už neměli rozhodovat jen architekti nebo urbanisté. Rozvoj totiž přináší mnoho jiných výzev, proto je třeba komunikovat např. se sociálními geografiy nebo odborníky na klimatickou změnu. Tento princip by měl být v prohlášení zdůrazněn více, než tomu je.

Na rozdíl od éry primátora Tomáše Hudečka, který Ozvučnou desku jako první zřídil, je nutné také zajistit, aby byly různé názory odborníků skutečně brány v potaz a měly reálný dopad na rozhodování politiků. V minulosti tomu tak nebylo.

Odbor územního rozhodování a urychlování územních řízení

Připomínáme, že v rámci územního řízení musí samospráva vždy hájit zájmy obyvatel. Toto postavení Prahy ale prohlášení málo zdůrazňuje. Domníváme se, že jde o zásadu, která nesmí být překročena už proto, že vyplývá ze zákona a měla by být hlavním kritériem pro posuzování různých záměrů, které se hlavního města týkají.

Praha musí při úvahách o tom, jakým způsobem řešit zdlouhavá řízení, vycházet ze statistiky o příčinách přílišné délky správních řízení. Nelze řešit následky, když neznáme příčiny. Vytvoření jednotného úřadu nepovede samo o sobě ke zkrácení řízení. Máme za to, že je třeba řešit situaci důkladně a s rozvahou. Věříme, že Praha nejdříve přistoupí k důkladné analýze stávajícího stavu (ve spolupráci s městskými částmi a místními spolky) a teprve potom ke konkrétním krokům. Doufáme, že urychlení řízení nebude v žádném případě znamenat zásah do práv občanů a městských částí.

Polycentricita Prahy

S radostí vítáme kladení důrazu na Prahu s mnoha místními centry. S obavami ale sledujeme návrh Metropolitního plánu, který s tímto principem nepracuje. Přitom je pro rozvoj Prahy klíčový. Tento dokument bude muset být od základu změněn, pokud má být Praha souborem městských čtvrtí s vlastními službami a vybaveností.

Participativní projednávání s veřejností a městskými částmi

Oceňujeme jednoznačně jakoukoli snahu o širší komunikaci a vyjednávání s místními obyvateli. Právě to, že se místní cítí být dotčeni na svých právech a mají pocit ohrožení, vede k některým problémům s výstavbou. Rozumná snaha o vyvážení všech zájmů v území, které mohou být i protichůdné, může být způsobem, jak změnit developerskou praxi v Praze.

V rámci vyjednávání s místními navíc může Praha dobře plnit svoji roli – vystupovat pro

podporu zájmů města a jeho obyvatel.

V prohlášení by mohl být uveden konkrétnější způsob (alespoň nástin), jak bude vyjednávání probíhat.

Dostupné bydlení a “centrum pro lidi”

Chápeme potřebu vyjádřit se v programovém prohlášení k řešení bytové situace v Praze. Navržená řešení považujeme obecně za dobrá, bylo by ale vhodné zdůraznit, že samotná další a další výstavba nových komerčních bytů (skrytá za “urychlováním řízení”) nemůže sama o sobě vést ke zvýšení dostupnosti bydlení. Praha bojuje s tím, že jsou byty skupovány na investice (ať už domácími nebo ze zahraničí subjekty) nebo že je mnoho bytů pronajímáno pro krátkodobé pobyty turistů. Ceny bydlení navyšovaly v minulých letech i jiné faktory, jako například dřívější snadná dostupnost hypoték a nízké úrokové sazby. Otázkou také je, zda developeři v Praze nadměru nevyužívají existujících problémů k navyšování vlastního profitu, což dostává ceny bydlení mimo možnosti podstatné části lidí a neodpovídá skutečným nákladům na výstavbu.

Vítáme jasné a konkrétní prohlášení směrem k udržení centra Prahy pro Pražany. Vylidňování je velkým problémem mnoha metropolí. Tuto otázku je třeba řešit na různých úrovních – územního plánování nebo například prostřednictvím místních poplatků případně i na úrovni změny zákonů.

Kvitujeme také deklarovanou snahu přizpůsobit metropoli ohroženým skupinám, jako jsou matky samoživitelky nebo stále rostoucí skupina seniorů. Těm musí být hlavní město přístupné nejen zvýšením dostupnosti bydlení, sociálních a zdravotních služeb nebo odstraňováním prostorových bariér; je třeba sledovat a reagovat na celou širokou škálu specifických potřeb např. seniorů a aktivně tyto potřeby za účasti komunity naplňovat.

Efektivní a vstřícná správa města

S povděkem jsme přijali ty části prohlášení, které se zabývají otevřeností veřejné správy. K těmto bodům navrhuje snad jen to, že by nové vedení města mohlo klást důraz na vytvoření databáze územních a stavebních řízení, která se v Praze vedou. Tato databáze by vhodně navazovala na aplikaci Změna plánu a výrazně by pomohla občanům, aby se dozvěděli o tom, co se v jejich okolí děje nebo dít bude.

Životní prostředí

Jistým zklamáním je především část programu věnovaná životnímu prostředí. Ačkoli souhlasíme s podporou výsadby kvalitní zeleně a samozřejmě s dobrou a odbornou péčí o stromy a keře, chybí nám v prohlášení požadavek na ochranu stávajících cenných dřevin a volných prostranství obecně. Stromy jsou při územních řízeních často ohroženy a v historii došlo v Praze k mnoha případům masivního a zbytečného kácení zdravých vzrostlých stromů. Právě ochrana stromů by měla být jedním z hlavních úkolů samosprávy při péči o životní prostředí ve městě. V programovém prohlášení je ale právě u zeleně více místa věnováno spíše efektním, než efektivním řešením. Nedostatečný prostor je v programu věnován také znečištění ovzduší a snižování emisí. Najdeme v něm jen několik neurčitých formulací. Přitom je zřejmé, že znečištěné ovzduší je jedním z nejhorších problémů, se kterými se Pražané potýkají. Vysoká míra znečištění ovzduší způsobuje mnoho závažných zdravotních dopadů.

Za zásadní považujeme skutečnost, že se prohlášení téměř vůbec nevypořádává s jednou z nejtěžších výzev metropolí 21. století – klimatickou změnou. Metropolitní plán neřeší tuto otázku prakticky vůbec a Strategie adaptace na klimatickou změnu je bez skutečných nástrojů k realizaci bezzubá. Přitom právě skrze optiku nebezpečí, která nám v blízké budoucnosti hrozí, by měly být posuzovány veškeré rozvojové záměry, především nová výstavba. Program by také měl zohlednit i zvláštní nároky skupin nejvíce ohrožených projevky klimatické změny - například seniory nebo zdravotně handicapované. V tomto ohledu by programovému prohlášení náleželo mnohem více péče (ideálně ve spolupráci s odborníky na toto téma), než mu bylo poskytnuto.